

A 1687/velfærd

Behandles i Udvalget for Velfærd i Norden

Udvalget for Velfærd i Nordens betænkning over

**Medlemsforslag
om fællesnordiske initiativer på integrationsområdet**

Forslag

Udvalget for Velfærd i Norden foreslår, at Nordisk råd rekommanderer de nordiske regeringer

at undersøge effekterne af civilsamfundsinddragelse i det fællesnordiske integrationssamarbejde.

at tage initiativ til at finde løsninger på, hvordan civilsamfundet med størst effekt kan inkluderes i de forskellige landes integrationsarbejde.

Udvalget for Velfærd i Norden foreslår, at Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

at afsætte midler til en pulje med det formål, at understøtte og facilitere aktiviteter, der kan sikre et øget samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer på tværs af Norden med henblik på at løse integrationsudfordringer. Midlerne skal findes igennem en omprioritering indenfor den eksisterende ramme.

att en rapport om integration tas fram som belyser frågan ur flera perspektiv, bland annat utbildning, arbetsmarknad, språkträning, boende, diskriminering och fritid och att rapporten lyfter fram både positiva och negativa exempel på integration från Norden

att det ordnas ett seminarium för nordiska beslutsfattare, där ländernas erfarenheter och verksamhetsmodeller gällande integration kan diskuteras

Baggrund

Den socialdemokratiske gruppe og den konservative gruppe har begge fremlagt forslag om initiativer på integrationsområdet i Norden. Det ene forslag A 1684/velfærd omhandler særligt vigtigheden af, at få udarbejdet en rapport om de nordiske landes erfaringer med integration, hvor det andet forslag primært handler om at inddrage den civile sektor i integrationsarbejdet.

Udvalget for Velfærd i Norden besluttede at sambehandle forslagene, da de tematisk hænger sammen og kan belyses under et.

Forslaget om få udarbejdet en rapport om integration skal ses på baggrund af Nordisk Ministerråds seneste års gennemlysninger på forskellige udvalgte politikområder. I 2014 fik tidligere svensk socialminister Bo Könberg til opgave at udarbejde en rapport om "Det framtida nordiska hälsosamarbetet"; i 2016 var det arbejdsmarkedsområdet, der blev belyst af tidligere EU-kommissær Poul Nielson i rapporten "Arbejdslivet i Norden", og i 2017 færdiggør Nokias tidligere chef Jorma Ollila sin strategiske gennemlysning af energipolitik i Norden. Dernæst følger en gennemlysning af lovsamarbejdet, som Nordisk Ministerråd har bedt professor emeritus Inge Lorange Backer om at have ansvaret for. Rapporterne resulterer i konkrete forslag til initiativer, der med fordel kunne startes op indenfor det nordiske samarbejde. Det er en lignende og tilsvarende rapport om integrationsområdet, som denne rekommandation foreslår.

Integration af nye medborgere er et af tidens vigtigste politikområder i Norden. I efteråret 2015 oplevede de nordiske lande en massiv indvandring af flygtninge, der ønskede asyl i Norden. Det store antal blev en særlig udfordring for myndigheder, organisationer og samfund. De nordiske lande har diverse erfaringer – både positive og negative med hensyn til at få integreret de nye medborgere. Denne rekommandation anbefaler derfor, at den næste strategiske gennemlysning skal omhandle integrationspolitik, belyst ud fra flere perspektiver blandt andet uddannelse, arbejdsmarked, bolig og fritid, hvor civilsamfundet også spiller en rolle.

Forslaget fra den konservative gruppe omhandler netop civilsamfundet. Ca. 50 % af den nordiske befolkning er aktive i civilsamfundet i deres fritid. Det er en del af den demokratiske kultur, der har eksisteret og udviklet sig igennem mange år. Halvdelen af befolkningen tilhører således foreninger, er medlem af sportsklubber, kulturorganisationer, boligforeninger eller lignende, hvilket har stor betydning for tilhørighed og identitet.

I forbindelse med udvalgets behandling af sagen var **Lars Trägårdh**, professor i Historie og Civilsamfund ved Ersta Sköndal Bräcke Universitet, inviteret til udvalgsmødet den 3. april 2017 for at bidrage med sin viden.

Han fortalte, at der ofte er for høje forventninger til, hvad civilsamfundet kan bidrage med i forhold til integration. Den andel af befolkningen, der er aktive i fritiden og en del af foringslivet/civilsamfundet har ofte samme baggrund og samme værdier. De har eksempelvis til fælles, at de spiller fodbold. De ved ikke nødvendigvis noget om flygtninge og integration, og har ikke kompetencer til at løfte sådan en opgave. Der til kommer, at der skal være politisk vilje til at integrere.

Når man anbefaler, at civilsamfundet skal løse problemerne med integrationen, henvender man sig til personer, der allerede er aktive, og ikke dem, der står udenfor aktiviteterne. Derfor skal der stille realistiske forventninger – og ikke for høje forventninger til civilsamfundets rolle i forhold integration, mente Lars Trägårdh.

Lars Trägårdh pointerede, at den mest vellykkede vej til integration går via arbejdsmarkedet. Men eftersom mange får job gennem netværk, har aktiviteter i fritiden og civilsamfundet også en vigtig indirekte funktion.

I rapporten **"Nyanländas integration i civilsamhället"**¹ har man samlet erfaringer fra en række svenske kommuner.

Deraf fremgår det, at ideelle organisationer netop er kendetegnet ved ikke at arbejde for et politisk mål eller øget økonomisk gevinst, men for at skabe forudsætninger for sin egen virksomhed.

Sportsforeninger mm. mangler derfor (økonomisk eller andet) incitament til at løse integrationsproblemerne. Ofte er det ikke i foreningslivets interesse at beskæftige sig med integration eller udenforskab.

Civilsamfundet har ikke nødvendigvis beredskab til at integrere nye medborgere. De kan mangle økonomi, bemanding eller fysisk plads til at arbejde med integrations-spørgsmålene. Dertil kommer at der er en sprogproblematik, hvis ikke man taler samme sprog eller kan kommunikere i foreningerne. Nordiske traditioner med eksempelvis is-sport er ligeledes særdeles fremmedartet for mange udlændinge. Så selvom alle er velkomne, er det reelt mange hindringer i form af fordomme, sprog, økonomi, udrustning, tilgængelighed mm.

"I Sverige finns det omkring 600 000 föreningar på 9 miljoner invånare. I hela Mellanöstern och Nordafrika finns det omkring 230 000 föreningar på 400 miljoner invånare. Kommer man från en bakgrund där föreningar är mindre vanliga och inte är lika viktigt, kan mötet med den svenska föreningstraditionen kännas främmande. Undersökningar visar att om man tidigare varit medlem i en förening i sitt hemland är man mer benägen att söka sig till en förening i Sverige. Personer med utländsk härkomst är underrepresenterade i föreningslivet, men personer som är födda i Sverige med en eller två föräldrar födda utomlands är engagerade i föreningslivet i samma utsträckning som svenskfödda utan utländsk bakgrund.", Nyanländas integration i civilsamhället, s.28.

I rapporten findes en række forslag til, hvordan civilsamfundet kan bidrage og forbedre integration. For eksempel kan foreningerne arbejde med integration i forhold til rekruttering, nye målgrupper, talentudvikling, åbent hus for lokale områder eller specifikt for asylcentre for at se og blive en del af foreningslivet.

Flere kommuner tilbyder organiserede svømme- eller cykelkurser, besøgsvenner og sprogkurser, hvilket øger den kulturelle forståelse og fremmer integration.

For nye medborgere er deltagelsen og tilhørigheden til civilsamfundet vigtig. Det indebærer nemlig, at personer ikke bare mødes med myndigheder eller organisatio-

¹ Trainee, Södra Norrland, 2014-15. En kortlægning med følgende deltagende kommuner; Härnösand, Sundsvall, Nordanstig, Hudiksvall, Bollnäs, Söderhamn og Gävle.

ner, der har indflydelse og ansvar for juridiske bestemmelser eller beslutninger omkring deres livsvilkår. Men netop noget civilt, der er forskelligt fra det officielle og formelle samfund.

Mangfoldighed i civilsamfundet har samtidigt stor betydning for at modvirke forskelle i levevilkår og minimere segregation i samfundet. Idræt, kirker og ideelle foreninger har en virksomhed, der berører nyankomne medborgere. Visse foreninger – for eksempel de religiøse stiftelser, yder social omsorg og tilbyder hjælp og assistance eller udbyder målrettede børne- og ungdomsaktiviteter.

Nogle kommuner tilbyder gratis indmeldelse og frit kontingent for flygtninge i idrætsklubber. Men det er afgørende, at målgrupperne har kendskab til kommunernes bidragsregler og systemer indenfor det integrationsfremmende arbejde.

Udvalgets synspunkter

Udvalget for Velfærd i Norden finder, at det ideelt set ville være bedst, hvis civilsamfundet driver integrationen og ikke kommunen. Sådan forholder det sig dog ikke. Forskning og undersøgelser viser, at integration ikke bare kan ske ved at appellere til altruisme, men derimod gennem kommunalt og statsligt ansvar.

Udvalget finder dog, at der findes muligheder for, at lokale myndigheder og kommuner kan skabe incitamenter til at koble integrationsarbejdet med foreningslivet. Målet er at opleve delagtighed og nærvær i samfundet. Der findes lærdom og erfaringer fra de forskellige nordiske lande, som ville kunne højne civilsamfundets rolle i forhold til integration. Derfor rekommanderer udvalget, at såvel de nordiske regeringer som Nordisk Ministerråd gør en indsats på dette felt og afsætter tilstrækkelige midler til at initiere og facilitere dette arbejde.

Samtidigt er Udvalget for Velfærd i Norden overens om, at integration er et af tidens vigtigste politikområder i nordiske lande. I den forbindelse ville det være nyttigt, at få en strategisk gennemlysning af integrationspolitik, der belyser området ud fra flere perspektiver, blandt andet uddannelse, arbejdsmarkedet, sprog, bolig, diskriminering og fritid. Rapporten skal tage frem både de positive og de negative eksempler, som de nordiske lande har erfaring med.

Torshavn, Færøerne, den 28. juni 2017

Bente Stein Mathisen (H)
Brigitte Klitskov Jerkel (KF)
Christian Juhl (EL)
Jenis av Rana (Mfl.)
Karen J. Klint (S)
Krista Mikkonen (gröna)
Kåre Simensen (A)

Lennart Axelsson (S)
Maria Stockhaus (M)
Mika Raatikainen (saf)
Paula Bieler (SD)
Rikard Larsson (S)
Sivert Haugen Bjørnstad (FrP)
Ulf Leirstein (FrP)